

Het oliedispersiebad volgens Junge

Ervaringsbericht van verzorgings- en verpleeghuis Aya- Textor- Goethehuis, Hügelstr. 69 Frankfurt

In onze "taakomschrijving" in het kader van de zorgverzekeringswetgeving is het oliedispersiebad als volgt beschreven:

Doelstelling van de verrichting

Het oliedispersiebad is een fysieke verrichting die bij regelmatige toepassing de warmtevorming stimuleert en zorgt voor een lang doorwerkende doorwarming van het menselijke organisme. Bovendien draagt het bij aan een basale sensibilisering van het lichaam. Genoemde aspecten hebben een harmoniserende invloed op de afbraakprocessen bij de ouder wordende mens en ze ondersteunen de levensprocessen van de bewoners in vele opzichten.

Inhoud van de verrichting

Na overleg met de arts krijgen de bewoners, afgestemd op hun ziektebeeld respectievelijk hun toestand, een serie van 15 oliedispersiebaden, in de regel steeds met tussenpozen van een week. Door de arts voorgeschreven extracten van geneeskrachtige kruiden, in hoogwaardige plantaardige oliën opgelost, worden middels een speciale glazen kolf zo fijn in het badwater verdeeld dat de werkzame stoffen door de huid in de bloedsomloop opgenomen kunnen worden, indien nodig ondersteund door een onderwatermassage met borstels.

Het oliedispersiebad omvat de voorbereiding van de bewoner en van de badkamer (het waarschuwen van de bewoner en het controleren van diens temperatuur, temperatuurregulatie van de badkamer, het bevestigen van het oliedispersieapparaat aan het bad, het klaarleggen van handdoeken en schone kleding, maatregelen die het gevaar van uitglijden in de badkamer wegnemen, het laten vollopen van het bad met water en olie van de juiste temperatuur, het roepen en ophalen van de bewoner), het eigenlijke bad, mét (ongeveer 15-20 minuten) of zonder (ongeveer 15 minuten) borstelen en de nazorg.

Deze nazorg omvat het volgende: de bewoner wordt licht afgedroogd, daarna wordt hij zorgvuldig in lakens en dekens gewikkeld en naar zijn kamer gebracht waar een ongestoorde rust gewaarborgd wordt. Regelmatige observatie, controle van hartslag en temperatuur, verslaglegging en het reinigen van het bad, het oliedispersieapparaat en indien noodzakelijk van de patiëntenlift completeren de nazorg. Zowel de gerichte observatie van de bewoner tijdens en na het baden met betrekking tot de beoogde zorgtherapeutische werking als het klaarmaken van het bad met de exacte regulering van de watertemperatuur, de selectie en toepassing van de oliën en het borstelen van het lichaam worden uitsluitend door speciaal geschoolde vakkrachten uitgevoerd.

Kwaliteit van de verrichting

Het oliedispersiebad omvat basiszorgaspecten, behandelzorgaspecten en zorgtherapeutische aspecten. In het algemeen zorgt de ondersteuning van het warmteorganisme bij de oudere mens voor een versterking van de levensprocessen. In concrete zin worden hierbij de doorbloeding, de ademhaling, de voedselopname en de uitscheiding gestimuleerd en geharmoniseerd. Derhalve is het oliedispersiebad als profylaxe van secundaire ziekten te beschouwen (decubitis, pneumonie, obstipatie, contracturen en trombose).

Daarnaast kan het oliedispersiebad al naar gelang de gebruikte geneeskrachtige olie respectievelijk het complex van werkzame stoffen als doelgericht therapeutisch middel ingezet worden. Bij pijn zorgt het voor een innerlijke en uiterlijke verzachting. De genezing van wonden als gevolg van doorliggen en van open wonden wordt versterkt. Degeneratieve stofwisselingsziekten (Diabetes mellitis) en degeneratieve processen in de zenuwen (Parkinson en Alzheimer) worden door de warmtewerking in verbinding met de werkzame stoffen van de geneeskrachtige planten positief beïnvloed. Bij halfzijdige verlammingen kan vooral door het borstelen een grotere gevoeligheid worden bereikt van de zijde die een verstoorde waarneming heeft, waardoor de beweeglijkheid positief beïnvloed kan worden. Bij arthrose, spierverkrampingen en gewrichtsaandoeningen werkt de stimulering van de eigen warmteprocessen pijnstillend en daardoor eveneens bewegingsbevorderend.

Bovendien heeft het oliedispersiebad een bijzondere werking bij oriëntatiestoornissen op oudere leeftijd. Op het lichamelijke vlak aangrijpend, zorgt het bad voor een intensieve doorwarming die, ondersteund door de geconcentreerde persoonlijke aandacht, voor meer innerlijke ruimte zorgt. Waargenomen wordt dat gedesorienteerde bewoners ontspannener en tevredener zijn, dat de innerlijke onrust vermindert en dat zij toegankelijker zijn voor het contact met de buitenwereld. Hun

omgeving ervaart hen als minder krampachtig en meer geneigd tot samenwerking. Bij depressieve stemmingen zorgt het oliedispersiebad eveneens voor een innerlijke ontspanning en door de opwaartse druk, eigen aan het water, voor een ervaring van lichtheid.

Ervaringen

Petra Beck (Betula) en Gabriele Bäuml (Arnica)- beiden dragen natuurlijk ook zorg voor de bewoners en bewoonsters van Calendula - beschrijven hun omgang en ervaringen met het oliedispersiebad als volgt:

Wij zijn ieder met een halve formatieplaats verantwoordelijk voor de oliedispersiebaden in alle drie de verpleegafdelingen. Omdat wij volledig betrokken zijn bij de dagelijkse zorg, zijn wij ook op de hoogte van alles wat op de afdeling gebeurt. Wij werken met vaste afspraken voor het baden van de bewoners. De collega's bereiden de bewoners op het bad voor, zorgen er bijvoorbeeld voor dat het ontbijt er op tijd is, dat de schone was klaar ligt etc. Voor de bejaarde is het bad iets bijzonders. Daarom kan je ook zeggen dat hij op zijn "baddag" een beetje loskomt van het alledaagse. Hij weet dat vandaag iemand speciaal voor hem tijd heeft, alleen voor hem (de hele procedure duurt ongeveer een uur). En dus is er ook tijd voor om de grote en kleine zorgen gelijk mee te laten baden, om na afloop de hele "rotzool" door het putje weg te laten stromen.

Voor het mengen van olie met water hebben we het zogenoemde "oliedispersieapparaat volgens Junge" nodig. Het oliedispersieapparaat is een mondgeblazen glazen bol. In de waterleiding is het water samengeperst en uit zijn levende samenhang gehaald. Als het uit de kraan komt, wordt het in een wervelende stroming gebracht en daardoor weer tot leven gewekt. Door dit werveleffect wordt de olie aangezogen en met het in het bad lopende water vermengd. Daarbij wordt het zo fijn verneveld dat de in het badwater zeer fijn versproeide olie en de daarin opgenomen substanties door het menselijke organisme direct via de huid opgenomen kunnen worden.

Als het bad voorbereid is - het is warm, de doeken liggen op de verwarming - kunnen we de bewoner ophalen. Diens vitale waarden worden gemeten, dus temperatuur, pols en ademhaling. Dat is belangrijk voor ons, enerzijds om de therapeutische waarde te kunnen vaststellen, anderzijds om te zien of de warmtecondities veranderd zijn. Vaak kan de bejaarde alleen liggend op de mat worden gebaad. Dat betekent dat hij in bed op een grote witte badmat wordt gelegd, waarna wij hem met behulp van de lift voorzichtig in het badwater laten zakken.

Nu ligt de badende ongeveer 5 tot 7 minuten heel stil in het water. Er vormt zich een fijne oliemantel om het lichaam die tegelijkertijd een verwarmende omhulling biedt ten opzichte van het water dat een fractie kouder is dan de lichaamstemperatuur.

Het bad op zich heeft al een ontspannende en doorwarmende werking. Het geheel wordt echter nog ondersteund door een ritmische borstelmassage. Die maakt de huid bereid tot opname van de genezende substanties en stimuleert gelijktijdig de doorbloeding.

Stelt u zich eens voor: zo'n oudere mens is vaak volledig aan bed gebonden en kan zichzelf en zijn lichaam volstrekt niet meer goed waarnemen. Hooguit is hij ergens in zijn lichaam op een pijnplek gefixeerd. Door de aanraking, door de massage heeft hij de mogelijkheid zichzelf echt goed en weer aangenaam waar te nemen, zijn ziel daarheen te laten gaan waar de borstel hem aanraakt. Hij ligt weliswaar uiterlijk bezien passief in het water, is echter innerlijk héél actief. Hij komt ons als het ware tegemoet. Door deze innerlijke beweeglijkheid wordt het lichaam ook door de ziel doordrongen en de "innerlijke" eigen warmte wordt geactiveerd.

Het bad duurt in de regel 15-20 minuten. Na het bad wordt de bewoner direct in de warme lakens en dekens gewikkeld. Het bed is intussen door de medewerkers voorbereid en nu gaat het linea recta daarheen. Na de allernoodzakelijkste verplegende handelingen wordt hij dan direct warm ingepakt. Nu is een rustperiode van minstens een uur voorgeschreven. Deze rustperiode heeft een uiterst belangrijke therapeutische waarde: pas nu, in alle stilte, kunnen de heilzame warmteprocessen in de mens zich volledig ontvouwen. De warmte is immers de kracht die ons aanvuurt om nieuwe ideeën te ontwikkelen, die onze geestdrift aanwakkert, ons helpt ons "huisje" te doorleven en die ons hart verwarmt.

Na ongeveer een uur kijken we nog een keer naar de bewoner. Dan kijken ons vaak heel wakkere ogen aan, de wangen hebben blosjes en de hele mens is gelijkmatig warm. De temperatuurcontrole geeft meestal 1 graad meer warmte aan dan voor het bad.

Ook over de oliën zouden wij nog iets willen zeggen. De oliën betrekken wij van de firma Wala en de firma Jungebad®. Daar worden zij op een uiterst zorgvuldige wijze geproduceerd. Olie is geconcentreerde zonnekracht en meestal in de bloem, in het zaad of in de vrucht te vinden. Dus

daar waar de plant door de ziel aangeraakt is, beter gezegd: waar de mens in zijn ziel geraakt wordt door geur en smaak.

Door deze geconcentreerde zonnekracht wordt aan de ene kant aan het organisme de genoemde warmtemantel gegeven die ook helpt om zich te beschermen tegen invloeden van buitenaf, aan de andere kant werkt deze kracht door tot in de bloedsomloop. De basisolie wordt gevormd door olijfolie. Een wonderbaarlijke olie voor oudere mensen! Hij stimuleert de stofwisseling sterk en heeft een zeer harmoniserende werking op de chemie in het lichaam. De olijfboom op zich is het symbool voor het "oud kunnen worden". Hij kan in de meest ware zin van het woord "oeroud" worden. Er zijn bomen die 2000 jaar oud zijn! De olijfboom begint pas vrucht te dragen als hij 50 tot 60 jaar oud is. Hij houdt van de vaste harde aarde en beschikt ondanks zijn bescheidenheid - of misschien ook wel juist dankzij - een ongebreidelde levenskracht die hij in ons werk schenkt aan de oudere mens.

In de olijfolie is meestal nog een etherische olie gemengd die op de desbetreffende persoon afgestemd wordt.

- Lavendelolie wordt toegepast bij mensen die meer in zichzelf gekeerd zijn. Dat is iets voor de piekeraars. Ook bij inslaapstoornissen en spanningen, die immers vaak leiden tot contracties, werkt het zeer krampverminderend.
- Ook in rozenolie baden wij enkele bewoners. Rozenolie werkt zeer harmoniserend op de hele mens, hij versterkt zijn middengebied.
- Sint Janskruidolie wordt bij voorkeur gebruikt voor mensen die neigen tot een depressieve stemming. Sint Janskruid heeft sterke lichtkrachten en wordt juist in die tijd geogst wanneer de zon het langst aan de hemel staat. De chemische stof "Hypericine" maakt de huid doorlaatbaarder voor licht.
- Er zijn ruim 50 oliën die we therapeutisch kunnen toepassen.

Gabriele Bäumlér/Petra Beck

Ter afsluiting nog een gedicht over olie (uitgezocht door Gabriele Bäumlér):

Vrucht van de olijfboom
in de zon gerijpt
door de hitte doorgloeid
geplukt
vermalen
geperst
de ziel van de vrucht
vloeit in aarden kruiken:
olie.

Olie
geeft de lampen
licht
maakt soepel
de lichamen van de worstelaars
tooit de meisjes
ten dans
houdt de motor draaiend.

Olie
uitgegoten
over koningen en profeten
over bisschoppen en priesters
over mondige leken
over koortsende zieken.

Olie belooft
versterking, verlichting, bemoediging
is zinnebeeld
voor Gods geest.

Olie
de ziel van de olijfboom,
ouder dan het Christendom

maar niet zo oud
dat wij niet zouden kunnen begrijpen
hoe Gods zon
een ieder tot rijping wil brengen.

Olie
symbool voor een
gerijpt
vervuld
geslaagd leven

ook wanneer menigeen
zich uitgeperst voelt
gelijk de vrucht van de olijfboom.

Gerhard Eherts.

Voor informatie en workshops:

Firma Indruk
Wetering 41 1862 HN Bergen NH
t 072 589 6699
e info@firma-indruk.nl
w www.firma-indruk.nl

[« terug](#)